

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2026-09-24

Ärendenummer
NV-26-077486

Klimat-och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Certifikat och intyg enligt EU-förordningen om fluorerade växthusgaser (KN2026/01459)

Sammanfattning

Naturvårdsverket välkomnar att förslagen nu har presenterats och tillstyrker de förslag som lämnas i promemorian. Därutöver lämnar vi följande synpunkter.

Vi bedömer att förslagen behöver kompletteras med ett bemyndigande för Naturvårdsverket att meddela föreskrifter för provningsförfarandet samt att Naturvårdsverket utses till tillsynsansvarig för certifieringsorgan i den del som avser utfärdande av certifikat för juridiska personer.

Naturvårdsverket bedömer vidare att de föreslagna övergångsbestämmelserna är alltför snävt tilltagna för att möjliggöra ett ändamålsenligt genomförande och föreslår en förlängning med ytterligare minst ett år. Medlemsstaterna har enligt artikel 10.9 i EU:s nya f-gasförordning 2024/573 ett borte datum för utbildningarnas genomförande 12 mars 2029. En alltför kort tidsperiod för övergångsbestämmelser riskerar medföra betydande konsekvenser för företag, enskilda och tillsynsmyndigheter. Detta är särskilt angeläget att beakta eftersom ett nytt system för miljöstraffsavgifter föreslås träda i kraft den 1 juni 2027.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Kyla, värme, luftkonditionering, brandskydd och elförsörjning är väsentliga delar i ett välfungerande samhälle. F-gaser och liknande ämnen som bland annat används som köldmedier bidrar till att dessa verksamheter fungerar. För att begränsa fluorerade växthusgasers effekt i enlighet med Montreal-protokollet, Kigalitillägget och EU:s f-gasförordningar finns ett kvotsystem och ett certifikatsystem för att säkerställa hanteringen av f-gaser. Eftersom f-gaser och deras ersättningsämnen kan medföra betydande miljö- och säkerhetsrisker är krav på utbildning och certifiering viktiga för att säkerställa en säker hantering och minska läckage.

De arbetsuppgifter som nu föreslås för Naturvårdsverket tillkommer utöver de uppgifter som föreslås i promemorian Tillsyn enligt EU:s f-gasförordning i fråga om elektriska brytare, desfluran och märkning av dosinhalatorer (KN2026/00808, NV-26-031991). Förslagen innebär sammantaget en utökning

av myndighetens ansvar. Naturvårdsverket ser därför ett behov av finansiering för tillkommande uppgifter och avser att återkomma med förslag i budgetunderlaget för åren 2028–2030.

9 Kraven på certifieringsorgan och hur certifieringsorgan och bedömningsorgan utses

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget, men noterar att det saknas en beskrivning av på vilket sätt prövningen ska ske i förordningen, alternativt ett bemyndigande för föreskriftsrätt.

Naturvårdsverket ska enligt förslaget utse certifieringsorgan efter prövning i enlighet med 22–24 §§. I promemorians skäl framgår att det vid prövningen ska ske en kontroll för att säkerställa att det är seriösa aktörer som har nödvändig kunskap för att kunna utfärda certifikat inom dessa områden. Vi bedömer att för att göra en sådan prövning och vidta bedömningar för att godkänna ett certifieringsorgan behöver det fastställas bedömningsgrunder i förordning eller genom ett ge ett bemyndigande med föreskriftsrätt.

Naturvårdsverket bör därför tilldelas ett bemyndigande för att meddela föreskrifter avseende prövningen för att utse hur certifieringsorgan och bedömningsorgan utses och vad som krävs för ett godkännande.

10 Tillsyn över certifieringsorgan som inte är ackrediterade

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget, men uppfattar att det finns ytterligare behov av tillsyn.

I den del som avser tillsyn för certifieringsorgan som utfärdar certifikat för fysiska personer så har Swedac uppföljning genom den tilldelade ackrediteringen. Den ackreditering som Swedac utfärdar omfattar dock inte certifieringsorganens utfärdande av juridiska personers certifiering. Det innebär att någon uppföljning inte sker från Swedac. Naturvårdsverket har uppfattat att det kan finnas ett ytterligare tillsynsbehov utöver föreslagen förordningsändring i 2 kap. 24 § i miljötillsynsförordningen punkten 2. Vi föreslår därför att Naturvårdsverket utses som tillsynsmyndighet.

12 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Naturvårdsverket instämmer inte med promemorians förslag till datum för föreslagna övergångsbestämmelser i punkterna 2–5.

Övergångsbestämmelsen i punkt 2 bör inte innehålla ett begränsande särkrav för giltighetstiden för certifikat och intyg som utfärdats enligt 17, 18 respektive 19 §§, utan bör anpassas till stadgandet i artikel 10.9 i EU:s f-gasförordning och samma datum. Där stadgas att giltighetstiden ska fortsätta att gälla i enlighet med de villkor som de ursprungligen utfärdades för, och längst till den 12 mars 2029.

Övergångsbestämmelserna i punkterna 3, 4 och 5 har en tidsfrist angiven till den 1 juni 2027 som vi bedömer är alltför kort. Tidsfristen måste ge rimliga förutsättningar så att det är möjligt att genomgå utbildning och erhålla ett certifikat enligt den nya modellen, respektive att möjliggöra att tillräckligt många personer och företag har möjlighet att erhålla de nya certifikaten för att inte förorsaka en resursbrist i samhället. Först ska dock förordningen träda i kraft, certifieringsorganen ackrediteras och därefter godkännas av Naturvårdsverket, föreskrifter ska antas, nya utbildningar fastställas och ny

utrustning ska installeras på examinationscenter. Även om vissa aktiviteter kan utföras parallellt finns det sekventiella moment som påverkar tidsåtgången.

Naturvårdsverket bedömer att tidsfristen bör förlängas avsevärt, den föreslagna tiden för övergångsbestämmelserna bör förlängas med minst ytterligare ett år till den 1 juni 2028 eller längst till och med den 12 mars 2029.

Övergångsbestämmelserna bör utformas så att berörda aktörer ges en faktisk och rättsligt relevant möjlighet att uppfylla de nya certifieringskraven innan överträdelser kan leda till sanktioner.

Detta är särskilt viktigt att ta hänsyn till eftersom i promemorian Ett nytt system för miljöskaktionsavgifter (KN2026/701561) ska den nya förordningen om miljöskaktionsavgifter träda i kraft den 1 juni 2027. Om tidsfristerna i punkterna 2, 3, 4 och 5 inte förlängs så är risken stor att företag, offentliga aktörer och enskilda blir föremål för miljöskaktionsavgifter på grund av resursbrist.

13 Konsekvenser

Naturvårdsverket delar bilden av att vägledningsbehovet tidigare har varit stort. EU:s nya f-gasförordning innehåller bestämmelser om fler ämnen som därmed också innefattar fler produktområden, vilket medför ytterligare vägledningsbehov och behov av ny kompetens.

Naturvårdsverket bedömer att med den nya omfattningen och de tillkommande uppgifterna, bland annat som tillsynsmyndighet och den tillkommande föreskriftsrätten kommer kostnaderna att stiga och gå utöver myndighetens befintliga ram för detta område. Detta givet kort tid för genomförande men även på grund av att myndigheten idag saknar form för ansökan, prövning och beslut om godkännande av ansökan från certifieringsorganen. Vi ser därför ett behov av finansiering för tillkommande uppgifter och avser återkomma med förslag i budgetunderlaget för åren 2028–2030.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Johan Kuylensstierna efter föredragning av biträdande avdelningschefen Johan Bogren.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit tillförordnade biträdande enhetschefen Jenny Oltner, miljöjuristen Britt Inger Johansson samt handläggarna Gunilla Söderström och Johanna Enberg.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Johan Kuylensstierna

Johan Bogren

Kopia till:
kn.kl@regeringskansliet.se